Published and distributed under permit (No. 781), authorized by Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

РІК ЗАЛОЖЕННЯ 1893.
„СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу
накладом
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба висилати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by UKRAINIAN NAT'L ASSOCIATION
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., ЧЕТВЕР, 4-го ВЕРЕСНЯ 1919. Ч. 105. VOL. XXVII. JERSEY CITY, N. J. THURSDAY, SEPTEMBER 4, 1919. No. 105.

ПЕРЕГОВОРИ МІЖ ПЕТЛЮРОЮ І ДЕНІКІНОМ.

ПРЕДКЛАДАЮТЬ ФЕДЕРАЦІЮ УКРАЇНИ З МОСКОВЩИНОЮ.

Савєтська армія розпочала новий наступ на Харків. -- Війска Денікіна уступають.

Критичне положенє Колчака. -- Дальші успіхи большевиків на Сибіри.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

ПЕРЕГОВОРИ МІЖ ПЕТЛЮРОЮ І ДЕНІКІНОМ В СПРАВІ ЗЛУКИ УКРАЇНИ З РОСІЄЮ.

Остаточну форму правліня на Україні мають порішити всеросійські установчі збори.

ЛОНДОН, 1. вересня. — Вислїдом переговорів, які були ведені між ґен. Денікіном, противбольшевицьким провідником в полудневій Росії, і ґен. Петлюрою, командантом українських противбольшевицьких війск, було рішенє, що Україна має зречи ся своєї політичної независмости, задержуючи однак становище держави, як се доносить нинїшна большевицька бездротна телеграма з Москви.

Дальше постановлено, що всеросійські установчі збори мають порішити остаточну форму правліня на Україні.

Телеграма додає, що дуже діяльну участь в переговорах брав російський Американець, іменем Моррісон, заступаючи на переговорах український директоріят.

ПЕРЕГОВОРИ МІЖ ПЕТЛЮРОЮ І ДЕНІКІНОМ ВЕДУТЬ СЯ ДАЛЬШЕ.

Ґен. Петлюра мав згодити ся на предложенє ґен. Денікіна.

ЛОНДОН, 1. вересня. — Московська бездротна телеграма доносить, що переговори між ґен. Денікіном і ґен. Петлюрою в справі тимчасової форми правліня для України і уложеня відносин між українським і всеросійським правительством відбувають ся дальше.

Представники українського правительства Петлюри згодили ся на предложенє ґен. Денікіна, щоби Україна зрекла ся своєї політичної независимости, задержуючи становище яко держави, та щоби всеросійські установчі збори порішили остаточну форму правліня.

Бездротна телеграма додає, що в тих переговорах брали участь партія соціялістів-революціонерів і ґрупа Шульгина; діяльну ролю в переговорах відгривали Моррісон, який є Американцем російського походженя, і Гагакс.

БОЛЬШЕВИЦЬКІ ВІЙСКА НАСТУПАЮТЬ НА ХАРКІВ.

Війска ґен. Денікіна опорожнили Курщину і Вороніжчину.

ЛОНДОН, 1. вересня. — Урядова большевицька бездротна телеграма з Москви доносить, що в протягу кількох найблизших днів місто Харків, 115 миль на північний схід від Катеринослава, піддасть ся без жадної битви.

Телеграма доносить дальше, що противбольшевицькі війска були приневолені опорожнити Курщину і Вороніжчину. Савєтські війска здобули Суджу, 90 миль на північний захід від Харкова, і Оболян, 80 миль на північ від Харкова.

ГАЛИЦЬКІ КАЦАПИ ПОМАГАЮТЬ КОЛЧАКОВИ.

Утворили на Сибіри корпус добровольців.

ОМСК, 12. серпня. — Карпатські Москалї (як себе прозвали галицькі кацапи. — Прим. Ред.) на Сибіри утворили корпус добровольців і получили ся зі сибірською армією Колчака. До корпуса добровольців зголосило ся також богато Чехо-Словаків, які просили, щоби їх як найскорше вислати на боєвий фронт.

УКРАЇНСЬКІ СЕЛЯНИ ПІДНЯЛИ БУНТ ПРОТИ ЛЯХІВ.

До грізного бунту прийшло в Коломиї і околиці.

БЕРНО (Швайцарія), 27. липня. — В околиці міста Коломиї прийшло серед селян і робітників до грізних заворушень проти Поляків.

Поляки починають вже збирати плоди своєї праці. Українське селянство відплачуеть ся за свої кривди і насильства.

В РОСІЇ.

ДАЛЬШІ УСПІХИ БОЛЬШЕВИКІВ НА СИБІРИ.

В околиці Оренбурґа взяли в полон один козацький полк.

ЛОНДОН, 1. вересня. — Бездротна телеграма з Москви доносить, що наступ савєтських війск на Сибіри відбуваєть ся дальше з добрим успіхом. В околиці Оренбурґа савєтські війска полонили один батальон стрільців в силї 800 жовнірів і один полк козаків в силї 500 людий.

Большевицькі війска здобули Орск.

ЛОНДОН, 1. вересня. — На східнім (сибірськім) фронті савєтські війска здобули місто Орск, 152 миль на полудневий схід від Оренбурґа над устєм ріки Ор до Уралю, як се доносить бездротна телеграма з Москви.

Боевий фронт на Сибіри числить в довжині під теперішну пору поверх 700 верст.

Положенє Колчака критичне, але не є ще безнадійне.

ВАШІНҐТОН, 2. вересня. — Урядовий звіт, надісланий в останних днях американським послом, Моррісом, з Омска признає, що положенє правительства Колчака є дуже критичне.

На случай опорожненя Омска армія Колчака буде уступати поволи щораз дальше на схід в напрямі Іркутска, а на случай потреби й поза Іркутск. Армія Колчака числить нинї около 200.000 жовнїрів, підчас коли армія большевицька на Сибіри доходить до 300.000. Найбільша біда в тім, що армія Колчака втратила в останних битвах майже всї свої засоби воєнних матеріялів. Щоби армія Колчака ще в сїм роцї могла розпочати якісь воєнні операції, о тім не може бути й бесїди. Коли алїянти доставлять йому достаточну скількість оружа, амуніції і воєнних матеріялів, то на весну Колчак буде міг зорганізувати нову армію, числячи головно на сибірських козаків і на 40.000 Чехо-Словаків, які заявили знова готовість бороти ся в рядах Колчака.

Американський посол Морріс і командант американських війск наСибіри, ґен. Ґрейвс, відїхали з Омска до Владивостока.

Добрі жнива в західній Сибіри.

ЛОНДОН, 1. вересня. — Сегорічні женева в західній Сибіри випали незвичайно добре. Найурожнїйнїуші околиці західної Сибіри находять ся під теперішну пору в руках большевицькі війск. Сотки міліони пудів збіжа опинило ся в сей спосіб в посїданю савєтського правительства, що у великій части заступить йому втрату, яку потерпіло воно через опорожненє України.

Воєнна нарада в Ризї.

БЕРЛІН, 1. вересня. — Телеґрама з Кеніґсберґа (в Східній Прусії) доносить, що в Ризї відбула ся велика воєнна нарада в справі утвореня спільного боєвого фронту проти большевиків.

В нарадах, якими проводив ґен. Юденич, диктатор північно-західного російського правительства, взяли участь представники алїянтських місій, головний командант естонських війск і військові відпоручники польської та литовської армії.

Двинск знова в руках большевиків.

ЛОНДОН, 2. вересня. — Большевицькі війска здобули знова зовнїшні форти Двинска, як се доносить большевицька телеґрама.

(Кріпость Двинск лежить над рікою Двиною, при шляху, який веде з Варшави до Петроґраду. В околиці Двинска борють ся війска латиські. До тепер однак не було вістки, щоби латиські війска здобули Двинск).

Армія ґен. Юденича коло Пскова зовсїм розбита.

КОПЕНГАҐЕН, 1. вересня. — Телеґрама з Ґельзінґфорсу доносить, що російська північно-західна армія, а передівсїм псковська армія, зістала зовсїм знищена. З причини здобутя большевиками Пскова прочі війска ґен. Юденича, які стоять під командою ґен. Родзянка і князя Лївена, опинили ся в дуже лихім положеню.

Німецька бездротна телеґрама доносить що противбольшевицька армія в північно- західній Росії вже більше не істнує.

Англія заповідає наступ на Петроград.

БЕРЛІН, 2. вересня. — Німецькі вісти з Риги доносять, що командант англійської армії, ґен. Ґоф видав проклямацію до мешканців Петроґраду, повідомляючи їх про недалекий наступ на місто.

В проклямації між иншим говорить ся: „Скоро лише Петроґрад буде освободжений зпід большевицької тиранії, населенє Петроґраду одержить поживу",

Большевики предкладають Литовцям мир.

КОПЕНГАҐЕН, 2. вересня. — Литовська делеґація доносить, що большевики, яких війска окружено на литовськім фронтї, звернули ся до литовського правительства з предложенєм мира.

Відозва правительства Ленїна до перського народа.

ЛОНДОН, 1. вересня. — Нинїшна бездротна телеґрама з Москви доносить, що савєтське правительство видало манїфест до перського народа. З манїфесту показуеть ся, що Лев Троцький заявив у своїй нотї до Персії, висланій в січни 1918 р., що всї договори, які були заключені між царським правительством і Персією, уневажнюеть ся, та що Персія у своїй відповіди на се згодила ся.

НА БАЛКАНІ.

Новий сербський кабінет довго не устоїть ся.

ВІДЕНЬ, 28. серпня. — При послїднім голосованю в сербськім парляментї ухвалено вотум довіря заледви більшостию 18 голосів.

Голосованє відбуло ся після дискусії над програмою правительства, в якій дуже остро критиковано політику премієра Давідовіча.

Альбанцї бунтують ся проти Сербів.

Солунь, 30. серпня. — Альбанське населенє Дяковиі і 50 дооколичних сїл підняло в понедїлок ворохобню проти Сербів, як се доносять одержані телеґрами. Сербське правительство вислало туди нові війска, які силою здавили революцію, увязнюючи провідників Альбанців.

Альбанцї проти Італїйців.

БІЛГОРОД, 2. вересня. — Альбанські революціонери вирізали кілька відділів італїйського війска, як се доносить часопись „Політика". Прочі італїйські відділи, розкинені по ріжних місцевостях Альбанії, уступають в напрямі Дураццa.

В ЧЕХІЇ.

Чехи протестують проти признаня Полякам Тешина.

ВАШІНҐТОН, 2. вересня. — Президент Вілсон одержав від чеського правительства протест проти признаня Польщі тешинського Шлеска.

Як се доносять вісти з Парижа, головна рада мирової конференції признала Польщі тешинський Шлеск.

Чеські мирові делеґати домагають ся, щоби чесько-словацька република одержала запевненє, що вона буде діставати з Польщі якусь певну скількість угля та щоби Польща своїм коштом побудувала в тій цїли окрему зелїзницю.

Великий голод в Чехії.

ВАШІНҐТОН, 2. вересня. — В протягу минувшого року в чесько-словацькій републиці вмерли задля браку поживи дві третї части народжених дітий, як се подає звіт американського Червоного Хреста. Матери не мають чим відживляти ся, а молоко зовсїм не можна купити.

В ІТАЛІЇ.

Італїйський король помилував 40.000 жовнїрів.

РИМ, 31. серпня. — Король оголосив нинї амнестію для 40.000 жовнїрів, які були засуджені на вязницю від 20 літ до досмертної вязниці.

Італїйський король роздїлює свої маєтки між жовнїрів.

МІЛЯНО, 1. вересня. — Італїйський король повідомив премієра Нітті, що має намір зречи ся права власности всїх державних маєтків в користь селян і жовнїрів.

Король зрікаєть ся також права власности палат, які є побудовані на державній землї, в користь добродїйних орґанізацій. Крім того король заявив, що на будуче буде платити податок від свого приватного майна.

В АЗІЇ.

Кореа проголосла независимість.

ВАШІНҐТОН, 1. вересня. — Др. С. Рі, президент кореанської републики, і С. Кім, голова кореанської мирової делеґації в Парижи, видали проклямацію до всїх народів сьвіта, в якій просять признати независимість кореанської републики, якої конституція є уложена на взір конституції американської. В проклямації говорить ся, що 10-міліоновий кореанський нарід нїколи не згодить ся на пановане Японії.

В НІМЕЧЧИНІ.

Заборона релїгії в школах.

БЕРЛІН, 30. серпня. — Парлямент независимої держави Брунсвік ухвалив закон в справі відділеня церкви від держави. 39 послів заявило ся за, проти лише 13. Також ухвалено резолюцію в справі знесеня в школах науки релїгії.

В АВСТРІЇ.

МИРОВА КОНФЕРЕНЦІЯ ВРУЧИЛА АВСТРІЇ МИРОВИЙ ДОГОВІР.

Австрійське правительство одержало 5-дневний реченець на відповідь.

ПАРИЖ, 2. вересня. — Секретар мирової конференції вручив нинї представникам Австрії поправлений мировий договір. Разом з договором вручено також і письмо, в якім говорить ся, що алїянти є готові дати Австрії поміч під теперішну пору та в недалекій будучности допустити її до ліґи народів.

Австрійське правительство одержало 5-дневний реченець на відповідь, зглядно приняте мирового договору.

Румунія проти австрійського договору.

ПАРИЖ, 2. вересня. — Румунія не підпише договору з Австрією, як се доносить з румунських урядових кругів.

Ходить чутка, що кабінет Братіяна подав ся до димісії.

Австрійські робітники проти видачі Белї Куна.

КОПЕНГАҐЕН, 1. вересня. — Екзекутивний комітет робітничих рад у Відни вислав протест до правительства проти видачі Белї Куна, бувшого провідника угорських комуністів, угорському правительству, як се доносить телеґрама з Відня.

Беля Кун перебуває тепер в однїй з австрійських вязниць, однак в котрій, сього власти до відома не подають.

Ходить чутка, що Беля Кун працює у вязниції, перекладаючи большевицьку російську аґітаційну лїтературу на угорську мову. Беля Кун надієть ся, що небавом прийде на Угорщині до нової большевицької революції. Угорські комуністи можуть легко зорганізувати поміж робітниками 100.000 армію.

В Австрії розвязано большевицький батальон.

ВІДЕНЬ, 27. серпня. — Славний 41. батальон нової австрійської армії, який складав ся переважно з радикальних і комуністичних елементів, зістав розвязаний на домаганє ради жовнїрів і робітників. Певнїйших жовнїрів придїлено до инших полків. Як часописи поясняють, в сей спосіб очищено народну ґвардію.

НА УГОРЩИНІ.

КРОВАВІ ЗАВОРУШЕНЯ В ЦІЛІЙ УГОРЩИНІ.

Масові арештованя прихильників правительства Белї Куна.

ВІДЕНЬ, 2. вересня. — Віденські часописи подають вісти про масове увязнюванє прихильників Белї Куна.

В протягу кількох останних днів прийшло на Угорщинї до кровавих заворушень.

Бувший міністер справедливости, Ґерамі, який прибув щойно з Будапешту до Відня, признає, що заворушеня розширили ся на цїлу Угорщину, прибираючи великі розміри.

Угорський кабінет уступив.

БУДАПЕШТ, 1. вересня. — Правительство премієра Фрідріха заявило представникам алїянтів, що воно є готове кождої хвилї уступити.

Франц Ґайнріх, міністер торговлї в кабінетї Фрідріха, одержав порученє утворити новий кабінет.

На случай дальших непорозумінь алїянти мають намір установити на Угорщинї військову диктатуру.

Алїянти знесли бльокаду Угорщини.

ВАШІНҐТОН, 2 серпня. — Алїянти проголосили, що з нинїшним днем зносять бльокаду Угорщини. В силї позістали лише деякі ограниченя щодо фарб і деяких инших товарів.

Анґлїйцї зловили корабель з амуніцією для Айришів.

КОРК (Ірляндія), 1. вересня. — Анґлїйські кораблї зловили корабель з набором амуніції, яка була правдоподібно призначена для айриських революціонерів.

Анґлїйські власти зарядили в сїй справі дуже строге слїдство.

В АНГЛІЇ.

Майнери відкинули пропозицію правительства.

ЛОНДОН, 2. вересня. — Екзекутивний комітет майнерів рішив, щоби їх делеґати на завтрішну конференцію з правительством відкинули пропозицію правительства щодо співучасти майнерів в зисках копалень.

Майнерські юнії заняли рішуче становище, що копальні угля мусять бути удержавлені.

В РУМУНІЇ.

Бувший наслїдник престола соціялїстом.

ЛОНДОН, 2. вересня. — Вісти доносять, що бувший наслїдник румунського престола, князь Карло, став соціялїстом і буде кандидувати на посла до румунського парляменту зі соціялїстичної партії, як се доносить телеграма з Відня.

Ходить чутка, що князь Карло став прихильником соціялїзму до тої степени, що навіть розвинув соціялїстичну аґітацію серед румунських війск.

Теперішним наслїдником румунського престола є князь Николай, молодший брат Карла.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

"SVOBODA" (LIBERTY)

The Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

VLADIMIR B. LOTOTSKY, Editor-in-Chief.
ANDREW SAWKA, Business Manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION:		ПЕРЕДПЛАТА:	
United States:		в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
to Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
Single copy 3 cents.		Поодиноке число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Телефон Адміністрації і Редакції — 498 Montgomery.

Телефон Гол. канцелярії Укр. Народного Союза — 1838 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошення поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

ПРО ПОЛІТИКУ ПЕТЛЮРИ.

Імя Семена Петлюри, голови Директорії української народної републики і головного вожда українських війск прославилось не лише на Україні але і в цілім широкім сьвіті.

Сю славу здобув він собі умілостю веденя політики, боротьби і війни. Поки галицькі Українці обороняли галицьку Україну перед ляцькими нападами, Петлюра стояв на західних границях України з невеликим військом проти сильної навали московських большевицьких війск. Його положене було дуже тяжке, але він не подав ся. Манили його большевики, але він не лучив ся з ними. Алянти шкодили йому і навіть поборювали його, але він мимо того витримав при алянтській політиці.

Колиж Ляхи розбоєм напали і загарбали галицьку Україну, вороги Петлюри сподівались, що його вже легко буде зломити. Гадали, що галицькі Українці не встоять ся в Галичині, а Петлюра на Україні.

Вороги українського народу — московські большевики і Ляхи затирали руки, що тепер вже ціла Україна буде вільним простором до нападів і рабунків. Оба ті вороги ладились нападати і рабувати українські землі.

Однак і ся невдача війск галицької України проти ляцької перемоги не зломила Петлюри ані не захитала його сталої політики, яка все стреміла і стремить до зорганізованя зединеної української народної републики.

Директорія України, якої Петлюра є головою, а диктатор галицької України, др. Евген Петрушевич, є одним з пяти її членів, постановила з уваги на ослаблені сили української армії спинити на якийсь час оборонну війну проти наїзниці Польщі і проти Румунії, а звернути всі свої сили на освободжене цілої України з наїзду московського большевицтва. **Отже тепер всї українські війска, як з армії Петлюри так і галицькі здержали війну проти Польщі і Румунії, получили ся разом і ведуть тільки війну проти московських большевиків.** Значить, замісць трох фронтів мають тільки один. Та тут грозила Петлюрі друга війна, бо як він посуваєть ся до Києва з заходу, так знова генерал Денікін, командант козаків і московських добровольців, посуваєть ся до Києва із сходу. Аби сього оминути, Петлюра староєть ся дійти до порозуміня з Денікіном та дальше продовжати тільки одну війну проти московських большевиків.

Коли би ся політика йому вповні повела ся, то се був би його великий успіх; а коли би Петлюра міг освободити цілу Україну, то опісля легко освободив би і галицьку Україну, а Денікін міг би пійти на Московщину.

Такого висліду війни боять ся большевики і Ляхи, бо одні і другі стратили би.

Аби до того недопустити, вони намагають ся вмотати Петлюру вже тепер в нову війну, або ширити невдоволене серед галицьких Українців з політики Петлюри.

Кажуть, що Петлюра „віддав галицьку Україну Полякам", або що „віддає Україну Денікінови".

Хто би не знав відносин на Україні, міг би гадати, що в тім є щось правди, а тимчасом се звичайнісінька брехня.

Треба знати, що в українській армії є більше галицьких Українців ніж жовнірів Петлюри, а хто-ж би міг повірити, що галицькі Українці борють ся під командою Петлюри, як би він „віддав" Галичину Польщі? І впрочім, як Петлюра може „віддати" Галичину? **Галичина належить до українського народу, що живе в Галичині, і йому її ніхто не може ані відібрати ані нікому її не може віддати.**

Всякі такі дурні чутки є звичайною брехнею.

Петлюра здержав війну проти Польщі з чисто військових причин, а таксамо і всяке порозумінє з Денікіном може мати тільки військове значінє.

Про долю галицької України може рішати тільки український нарід того краю. Галицька Україна не може бути під Польщею і український нарід ніколи не здержить боротьби, поки галицька Україна не буде вільна і злучена з українською народною републикою.

Таксамо і про якунебудь спілку України з другими народами давної Росії може рішати тільки самий український нарід.

УКРАЇНЦІ НА СИБІРИ БЕРУТЬ СЯ ДО НАРОДНОЇ РОБОТИ.

Українська Далекосхідна Краева Рада у Владивостоці орґанізує громадську національну роботу і хоче співділати з американськими Українцями.

Дві східні сибірські провінції, Амурська і Приморська (над Тихим океаном, а радше над морем Японським), є по справедливости українські, бо там є 78% українського населеня, головно селянства, яке займаєть ся переважно хлїборобством. Ті імігранти походять з серця України, з Київщини, Чернигівщини і Полтавщини і тому у них є велика любов до України, але, на жаль, мало просьвіти і орґанізації. Сьому винен був царський лад а тепер большевицькі авантури. Однак наші братя на далекій Сибіри поволи приходять до пізнаня і зачинають орґанізуватись. Особливо сей рух видний в Приморщині, яку Українці назвали **Зеленим Клином**, а якої головним містом є пристань Владивосток. Там є осідок **Української Далекосхідної Краєвої Ради**, яка видає дневник п. з. „Щире Слово", і яка власне отсим письмом звертаєть ся до братів Українців в Злучених Державах і в Канаді в справі помочі, співділаня і спільного порозуміня.

Містимо дуже радо сей поклик Української Далекосхідної Краєвої Ради і піддаємо його нашому загалови під розвагу.

Сей поклик звучить:

Дорогі Брати!

Засилаючи Вам щирий привіт з Далекого Сходу, хочемо поділити ся з Вами тим, що ми тут переживаємо і ознайомити Вас з нашими потребами.

Сотки тисяч українського люду живе тут на Далекому Сході біля двох десятків літ. Не добровільно вони сюди зайшли, а недоля і нужда їх загнала. Не инакше найшлись і шість міліонів Українців в Сибіри. Тяжко тут живеть ся нашому темному, в національно-політичних питанях несьвідомому українському населеню. Всі його визискують, та ще й висьмівають його і знущають ся над ним. Сам нарід не може зараз оборонити себе, упімнутись о свої права і взятись до діла так, як справа сього вимагає. З України нема що тепер очікувати підмоги. Треба місцевими силами і засобами ратувати ситуацію. Тутешнє українство не може своїми силами під сю хвилю братись до виконаня широких політичних чи державних завдань. По думці тутешніх національних робітників і діячів черговою задачею тепер є повести підготовну роботу між українськими народними масами в сїм краю. Програма в нас невелика, однак необхідна і дуже важна: **національно-культурне відроджене тутешніх Українців**, котрі в своїй масі в значній части вже стратили національне лице та називають себе „малоросами", „хахлами" або загально „рускими". Однак, дійсно „рускими" себто Великоросами вони не є і ніколи ними не можуть бути. Тепер вони ні се ні друге, хоч з другого боку є значна частина здорово в національній сьвідомости вихованої української людности. Тепер охопила всіх якась дивна зневіра в лучшу будучність. Діяльних робітників на національній ниві є в нас дуже а дуже мало, а средств ще меньше. Ми, малі гуртки робітників, сьвідомі, що наша справа ніяк не може бути програна. Вона вперeді; ми не можемо складати зброї, але мусимо йти хоч поволи та твердо вперед. Ми одушевлені вірою, що наша праця принесе в короткім часі бажані успіхи.

Правда, є тепер окрім згаданої ще й другі, може і важнїйші справи, та у нас недостає сил на друге; тай ледви чи під сю хвилю вдало би ся українству добитись чогось путнього.

Боротьбу соціяльно-політичну ми покищо оставляємо на боці, а незалежно від вислідів горожаньскої боротьби і побіди тої чи другої партії, **ми маємо добитись, щоби нас шанували і лічились з нами як з великою вільною нацією.** Ми тут — малі гуртки громадських робітників, що як можемо, ведемо діло. Однак того всього рішучо замало. Треба вести акцію в ширшому розмірі, як на ниві культурної праці, так і щодо матеріяльних засобів.

• • •

Як можлива взагалі з боку якась підмога і орґанізована плянова акція, то тільки від українських кольоній в Америці і в Канаді.

В першій мірі потрібно нам мати тісний звязок з головними українськими орґанізаціями в заокеанських краях. Далі, потрібно нам мати від них інформації і сповіщати їх про важні події в нашім житю.

Що-ж торкаєть ся підмоги, то вона нам тепер потрібна у формі літератури: книжки, календарі, мапи, журнали і часописи, котрі-б ми могли розповсюднювати серед народу і використовувати для наших видань.

Нам не вдало ся до сього часу розпочати своє видавництво. Вправді зорганізовано Видавничу Спілку ім. Шевченка, та самі люди без засобів не змогли покищо діла налагодити. **Деякі українські емігранти, котрі приїздили до нас з Америки і з Канади, передавали нам, що в Америці чи в Канаді маєть ся на руках головних українських органів друкарня (два линотайпи з українським письмом), призначені для київської часописи „Робітнича Газета".** Тому, що тепер згадани линотайпів вивезти не можна, то коли вони Вам не потрібні, питаємось чи не могли-б Ви їх прислати у Владивосток для головної української орґанізації на Далекому Сході: **Секретаріяту Краевої Ради?**

Ми будемо ними користуватись для громадських цілий по Вашим вказівкам. Гарантуємо за їх цілість і, коли буде можна, вишлемо їх по указаній Вами адресі.

Ми спромогли ся на видаванє щоденної часописи для цілої Сибіри, та дуже відчуваєть ся брак цікавих сьвіжих телеграм з України і про Україну. Ми знаємо, що такі телеграми приходять з Европи в Америку і Канаду, і тому просимо сповістити нас чи можливим є для Вас пересилати нам такі телеграми і на яких умовах. Нам потрібно мати щоденно біля 50 слів.

Деякі вісти про відносини Українців в Америці ми маємо з часописий, котрі до нас приходять.

Тому просимо Вас ще раз для добра нашої спільної справи відповісти нам:

1) Вияснити нам, чи і в яких розмірах можлива з Вашої сторони поміч в літературі і инш. для просьвітної праці серед українства на Далекому Сході.

2) Зробіть заходи від нашого імени, щоби **всі видавництва в Америці і в Канаді** присилали нам всі свої видання по одному примірнику, а популярні цікавійші в більшім числі примірників в комис владивостоцькому Товариству **„Просьвіта".**

3) Вияснїть нам питанє, чи можете зараз прислати нам і на яких умовах згадані линотайпи.

4) Чи можете і на яких умовах присилати нам вісти з України по каблям.

5) В який спосіб взагалі думаєте піддержати звязок з нами в національно-культурних справах.

Вісти з Америки ми отримуємо частию листами і з преси, з котрої знаємо, що ні українська делегація на мировій конференції не добилась нічого, ні на Україні і в Галичині не все пішло так, як би бажалось. Однак ми тут не думаємо голови покірно склоняти і миритись з лихою долею; ми будемо підготовлювати нові сили і ждати слушного моменту, щоби здобути і закріпити дорогій Батьківщині довго очікувану свободу.

В надії на скору ласкаву відповідь, остаємось

з глибоким до Вас поважанем

ЗА ГОЛОВУ СЕКРЕТАРІЯТУ:

Іван Гадзиман,
секретар по справам просьвіти

Адреса:

Секретаріят Української Далекосхідної Краєвої Ради, г. Владивосток, Сибір. Vladivostok, Siberia.

Адреса часописи „Щире Слово" така:

Редакція часописи „Щире Слово", ул. Сьвітлянська 49, г. Сладивосток, Сибір, Vladivostok, Siberia.

З ГАЛИЧИНИ.

(З віденського тижневика „Український Прапор", з 8. серпня 1919).

Ціла східна Галичина, кромі кількох полуднево-східних повітів (Снятин, Городенка, Косів, Коломия, Печеніжин і суд. повіт Делятин) є під польським панованем. Париська мирова нарада, зложена з назадницьких представників заборчого капіталізму, станула по стороні Поляків і дала їм порученє заняти східну Галичину по Збруч та урядити на ній цивільну адміністрацію з окремим обласним соймом з тим, що колись пізнійше в хвилї визначеній антантою народне голосованє має вирішити про державну будучність східної Галичини.

З правно-державного боку справа представляєть ся нині так, що східна Галичина не є ще польською провінцією, а Поляки є там тільки хвилевими окупантами. Мимо того і чи як раз задля того Поляки поступають тут так, як би Українців на сїй українській з поконвіку землї зовсім не було. Кождий найменьший прояв українського житя старають ся здусити прямо звірськими способами. Завісили українську пресу, закрили, а навіть вивезли українські друкарні, понищили архіви, замкнули всі українські товариства, палять навіть українські шкільні книжки і молитвенники, утруднюють і унеможливляють діяльність господарських стоваришень, закривають українські школи і всякі інституції, одним словом, поступають так, що польська окупація східної Галичини остане на все найчорнійшою картою в історії людства.

Масове мордованє українського населеня, навіть дітий, арештованя і катованя тисячів невинних людий вважають хвилеві польські завойовники своїм народним обовязком. До вязниць замкнено десятки тисячів Українців і Українок. Нищено передовсім українську інтеліґенцію, яку усунено зі всіх публичних урядів за незложене присяги на вірність Польщі. Ще доси томить ся вона в польських кріміналах і в таборах інтернованих. Сидять там від місяців наші передовики як пр. Іван Кивелюк, др. Вол. Охримович, др. Кирило Студинський, др. Вол. Бачинський, др. Вол. Загайкевич, др. Вол. Старосольський, др. Мих. Волошин (всі в Домбю коло Кракова) **і богато инших. Не ощаджено і наших сьвідомійших селян і ними заповнено польські тюрми.**

Нищать нас матеріяльно. Цілі села пішли з димом від польських підпалів, а рабункам селянського добра польськими військами і властями та дідичами не має кінця.

Одним словом, галицькі Українці переживають нині таке страшне пекло, якого ніколи в історії не бачив і якого не переживав в теперішній війні ніодин хвилево завойований нарід. А здичілі польські ґазети завзивають дальше до насильств і звірства.

Оставший в краю народ покищо безсильний; затискає тільки зуби і кулаки та вижидає хвилі, коли буде міг викинути клятих гнобителів; не тратить надії на прихід своїх зі сходу і на скинене ненавистного ляцького ярма.

Мимо бундючности Поляки непевні свого. Їх хвилева сила опираєть ся на помочі зовні, котра певно відпаде, коли невдовзі до власти в державах антанти прийдуть поступові народницькі чинники, що не схочуть авантурувати ся з клерикальною назадницькою Польщею. Польське панованє на „кресах" се тільки одноднівка. День освободженя українських земель зпід польського наїзду не за горами.

УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ З ВІДНЯ.

(Після тижневика „Воля", з 12. липня 1919).

У Відни зачав виходити український тижневик п. з. **„Воля"** (в книжковій формі).

• • •

В Галичині Поляки заборонили всї українські часописи. Одинока ще виходить в Перемишли п. з. **„Робітнича Газета".**

Ся часопись доносить, що Поляки заборонили вживати української мови в усіх урядах східної Галичини.

• • •

В Камінци Подільськім, котрий є тимчасовою столицею України, виходить тепер богато українських часописий. Між ними є газета **„Український Стрілець"**, яка є урядовим органом галицької української армії.

• • •

Львівські польські ґазети доносять, що польські урядники перевели у многих Українців у Львові ревізію і богато з них арештували; між иншими переведено ревізію у п. Олени Січинської, матери Мирослава Січинського. Ревідовано також „Народну Торговлю", українських діячів і робітників. Богато з них вивезено під Краків, до Домби і до Каліша, де сидять у страшній біді тисячі наших людий. **Богато з них померло в польській неволі, а богато розстріляли польські леґіонери.**

• • •

З Риму доносять офіціяльно, що Ватикан приняв фінляндську місію і признав тимчасовий уряд Естонії, а також приняв надзвичайні дипломатичні місії України і Литви.

• • •

Польські часописи повідомляють, що Рада Трох в Парижи постановила, щоби в східній Галичині від Сянока аж по Чернівці на Буковині відбуло ся голосованє. Від голосованя буде залежати, чи східна Галичина буде належати до України чи до Польщі. Се голосованє мало би відбутись аж по році, а до сього часу Галичиною управляли би алянти через своїх офіцирів.

• • •

На недавних зборах польських соціялістів у Відни ухвалено резолюцію з протестом проти польської війни проти України, Литви, Чехії і Німеччини, а також проти польської імперіялістичної політики.

• • •

До Відня в останнім часі прибуло богато української інтеліґенції: письменників, журналістів і дипломатів, а також полонених, що втікли з польського й італійського полону.

У Відни друкують ся тепер сила українських книжок, як белетристичного так і наукового змісту. Видавництво „Вернигора" друкує переклади німецьких казок і шкільні підручники; видавництво „Дзвін" приступило до друку великої розвідки В. Левинського та цілої низки творів В. Винниченка; видавництво „Дніпросоюз" друкує твори О. Олеся та книжки по кооперації.

АДРЕСА УКРАЇНСЬКОЇ МІСІЇ У ВАШІНҐТОНІ.

На питаня про адресу української дипломатичної місії у Вашінґтоні відповідаємо, що ся адреса звучить так:

UKRAINIAN MISSION,
1960 Biltmore St., N. W., : : : Washington, D. C.

На сю адресу можна теж посилати письма до голови місії, д. Юліяна Бачинського.

ВЕЛИКЕ ПРОТЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ

скликують Українці з Нюарку, Н. Дж., в „Крігер Гали", при Белмонт Евеню, **в неділю, 7-го вересня,** о годині 2-гій сполудня. Бесідники будуть промовляти в американській і українській мові. Віче скликаємо, щоби разом запротестувати проти прилученя східної Галичини і инших українських земель до Польщі. На віче запрошуємо всіх Українців нюарських і з околиць, котрим лежить на серци вільна Україна, своя вітчина. Добути або дома не бути!

105-106 **Вічевий Комітет.**

ЧИ МОЖНА ТЕПЕР ЇХАТИ ДО СТАРОГО КРАЮ.

(Допись).

З причини, що сотки або й тисячі українських іміґрантів зїхались до Ню Йорку, щоби, будучи при воді, скорше до старого краю дістати ся, не завадить тим усім, які ще не приїхали, або були розсуднійші і старались о пашпорти на виїзд через почту, отсе знати:

Дотепер істнує полученє лише через Францію, а їзда на Францію, Швайцарію, Австрію, Чехословаччину і Польщу не лише займає богато часу, гроша і труду, але до того полученa з такими перешкодами, що чоловік часто-густо, застрягши по дорозі, не лише сидить цілими тижнями, очікуючи нагоди, щоби дістатись до дому, але притім усім оплачує солоно і не є навіть безпечний себе і того, що зі собою везе.

Їзда на Триест може вже на суші дещо коротша як на Францію, але з Тріесту дістати ся до Львова таксамо трудно як з Франції, а може і труднійше, бо коли з Франції іде два-три експресові поїзди до Варшави, так з Триєсту до Кракова таких нема, а поїзди поміж містами ходять після їх власного розкладу і погляду зарядів зелізничих та засобу матеріялів опалових.

Не можна їхати ані на Англію, ані на Скандинавію, ані на Голяндію чи Данію, тому що, заїхавши там, не маєть ся полученя до Галичини через се, що дотепер ані Франція ані Америка договору з Німеччиною не ратифікували, а тимсамим і переїзд через Німеччину неможливий. До того потреба згадати, що в тих краях можуть еміґранти позістати лише короткий час (4 дні), а потім мусять їхати або в одну, або в другу сторону.

Треба і се згадати, що до часу, доки справа Галичини і Буковини не буде рішена, консулят так польський як і румунський не має властивих прав пашпорти видавати.

Заходи польських властий що зробити полученє впрост між Ґданьском а Ню Йорком покищо без успіху, хоч би тому, що дотепер нема ще полученя між Ґданьском а Варшавою.

Тому замісць старатись о пашпорти, приїздити до Ню Йорку, витрачувати гроші, і виставляти себе на визиски ріжних покутних і публичних аґентів, нотарів, банків і банкерів, буде найліпше, коли українські іміґранти стримають ся з виїздом аж до весни, а усі сьвідомійші одиниці вложать на себе обовязок відрадити виїзд нетерпеливим і переконати їх, що хто пробує тепер їхати, то робить сим тільки собі шкоду.

Такі люди, які справді мусять їхати, повинні наперед постарати ся о пашпорт, а доперва тоді приїздити до Ню Йорку і купувати шифкарту, уважаючи і на се, щоби не платити за шифкарту кількадесять долярів більше ніж потреба, що нині можливе, як і постарати ся о потверджене у відповідних консулів, через яких краї переїзджаєть ся, щоби заїхавши до Парижа чи до Триєсту, не лазити по улицях і не шукати за консулями, які-б мали потвердити пашпорти і позволити на дальшу їзду.

Обовязком українського духовенства було би на сї справи звернути увагу парохіян в церквах, а орґанізацій відповідним листом до секретарів.

Поінформований.

UKRAINIAN ARMY TOOK NO PART IN JEWISH POGROMS.

Bureau at Washington Demands Inquiry to Fix Responsibility for Report.

Herald Bureau,
No. 1,502 H Street, N. W.
Washington, D. C., Saturday.

Reports of pogroms in the Ukraine in which General Petlura's army is alleged to have taken part were emphatically denied today by the Ukrainian Information Bureau, of which Mr. Milton Wright is director. These reports are attributed to Poles and Bolsheviki who are said to be attempting to discredit the Ukrainians in the eyes of America.

The bureau in a statement issued today says that General Petlura's army has taken part in no pogroms in Podolia or anywhere else in Ukrainian territory. It asks for the appointment of an American commission to make an investigation to determine responsibility for the misstatements that have been made.

"While it is true," the bureau states, "that there have been pogroms in Ukrainian territory, they have been committed by the lawless element which Petlura has not yet been able to control.

"It is significant that the reports of alleged massacres come from Polish and Bolshevist sources and they are indefinite regarding the time and place of the alleged events. If there had been any truth in the most recent story, you may be sure that the Jews themselves would be protesting. It is well known that the Bolsheviki are bending every effort to estrange the Jews from the Ukrainian cause, especially at this time when Petlura is about to capture Kieff and ecquire the mastery of the whole of the Ukraine.

"All the Ukrainian governments which have ruled since the Russian revolution have been strongly opposed to pogroms. They have appointed special commissions to investigate every outrage, no matter how slight, upon the Jewish population; they have punished the guilty and have adopted methods calculated to prevent such occurrences in the future. The present government of the Ukraine has granted more rights to the racial minorities, including the Jews, than any other country in the world. There are Jewish representatives in the Central Rada and in the Ministry. Jews were sent with other delegates to the Paris peace conference and Jews are included in the recent mission sent from the Ukraine to the United States to secure recognition for the Ukrainian Democratic Republic.

"The Ukrainians in the United States sincerely desire that an effort be made to ascertain the real facts concerning the alleged pogroms in the Ukraine. They ask that not only an impartial commission of Americans, including Jews, investigate to what extent there have been killings, but who is responsible for the gross exaggerations and misstatements."

(From the New York Herald, Aug. 31, 1919).

УКРАЇНСЬКА СПРАВА НА ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНІЙ СОЦІЯЛІСТИЧНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ В АМСТЕРДАМІ.

Як відомо, в другій половині квітня в Амстердамі (в Голяндії) відбувалась інтернаціональна соціялістична конференція. На ній обговорено також і українську справу в присутности представників українських соціялістів. З огляду, що закордонна преса мало містила відомостий про працю сеї конференції, подаємо тут в короткім переказі те, що торкаєть ся української справи і що було уміщено в голяндській часописі „Het Volk".

Конференція виділила з свого сладу комісію для теріторіяльних справ. На чолї комісії став Трельстра. До сеї комісії представники з запроєктованими резолюціями виносились на загальні збори.

На засіданю конференці 27. квітня **Трельстра** заявив, що комісія признала право Грузії, Фінляндії й Естонії на самостійність. Щож до України то комісія не змогла прийти до певного рішеня. Деякі члени комісії маючи нахил не признати сього права Україні з огляду, що нею заводіли большевики, вороги державної самостійности України. Він гадає, що конференція повинна виносити свої постанови без огляду на те, який уряд в сей час панує в сій чи иншій країнї. Його підтримує **Гюїсман** (Бельґія), який вважає, що конференція повинна однаково трактувати справу грузинську й українську. 28. квітня **Трельстра** в своїм звіті конференції докладнійше спиняєть ся на ході української справи в теріторіяльній комісії. Він повідомляє, що комісія винесла в українській справі дуже оберене рішене, яке не задовольнило української делеґації, котра вимагає ясного розвязаня справи. Тоді для обговореня її утворено тіснійшу підкомісію з трох людий, яка теж не зійшлась на одній думці. Суперечили дві провідні думки: одна — українського соціялїста **Матюшенка** яка вимагала для українського питаня тої самої розвязки що й для грузинської, естонської і фінської; друга, яку обстоював російський с.-р. **Сухомлїн,** полягала в тому, що український нарід ще доси ясно не висловив свого бажаня самостійної держави; і невідомо ще, не бажає часом більшість населеня знов зєднати ся з Росією.

В дебаті по тім звіті Трельстри французький соціяліст **Льонґе** стає на бік (погляду) Сухомлїна і пропонує в сім напрямі резолюцію, яка говорить, що кожна країна має право утворити незалежну державу, сього бажає більшість її населеня. Щодо України, то така воля більшости доси ще не висловлена. Тому інтернаціонал мусить почекати з визнанем самостійної України, аж доки не буде виявлена воля більшости її населеня. Сю резолюцію піддержують **Гаазе** (нез. с-д. Німеч.) і **Мек-Данелд** Англія).

Другу резолюцію пропонує **Трельстра,** переконаний в тому, що тепер же треба признати самостійну Україну, як признали Грузію й Естонію, бо більшість Українців вже досить висловлювала се бажанє. Резолюцію Трельстри боронить також представник жидівської соціал.-дем. (Поалей-Ціон) **Хазанович.** Він гадає, що коли який-небудь народ і заслужив собі право на незалежність, то се в першу чергу Українці: вони перші завели в себе національну волю для всіх народів, що населюють їхній край, давши закон про національно-персональну автономію.

Обидві резолюції ставлять ся під голосоване і більшости одного голосу проходить резолюція Льонґе.

За резолюцією його голосували представники: Анґлії, Арґентини, Італії, Люксембурґа, Німеччини (Гаазе), Росії, Австралії, Ірляндії, Франції (Льонґе).

За резолюцією Трельстри подали голос представники: Бельґії (Гюїсманс), Швеції (Брантінґ, Франції Ренодель), Голяндії, Данії, Грузії, Естонії, Палестини (Трельстра).

Вже по скінченю голосуваня приїхали представники німецької с.-д. більшости (Пфейфер, Міллер, Вайс) і литовських с.-д. (Сеня), які теж віддали свої голоси за резолюцією Трельстри.

М. Ч.

(З віденського тижневника „Воля").

ФРАНЦУСЬКИЙ СКАНДАЛ В ОДЕСІ.

У французькій палатї депутатів почав ся період скандалів. Ледви скінчила ся афера Шеллера-Альберта, як на деннім порядку стало запитане соціялістичних послів в справі „поспішної евакуації" Одеси французькими війсками.

Окупація південної України та Севастополя французькою експедиційною армією почала ся, як відомо, уже тоді, коли гетьманованє Скоропадського лїчило свої останні дні, а переговори Директорії з французькою командою не дали ніяких вислїдів. В Одесї французька команда утворила російський кабінет на чолї з Андро, та почала формувати російські добровольчі відділи, зложені з офіцирів і студентів під командою ґенерала Ґрішин-Алмазова. Почала ся русифікаторська діяльність, замаяли трикольорові прапори та оголошено загальну мобілїзацію молоді від 17 до 20 років. Антантські відділи розташувались в Миколаєві, Херсоні та Севастополі. Усюди ішов погром демократії, розстріли, часто невинних людий, яких арештовували аґенти бувшої царської жандармерії. А тимчасом серед французького війска почав ся голод та хороби. Відносини у фльоті були просто скандальні. Моряки, які служили 28 до 30 місяців безперервно, не могли ніяк одержати відпустки. А коли кому вдавало ся випроситись на 20 днів до дому, то подорож до Франції тривала серед незвичайно трудних неґіґієнічних умов 3 до 4 місяці.

На етапних пунктах на Корфу і в Делї гинуло щоденно кільканайцять моряків та жовнірів, які не могли перенести тяжких транспортових умов. Подібні явища панували теж і в сухопутній армії. Всї повідомленя командантів кораблів про таке положенє в Парижі замовчувались.

Зате французька команда бавила ся в полїтику і воскресала Росію. Французькі консулярні аґенти подали руку російській реакції. Консуль Енно займав ся спекуляцією харчовими продуктами та анґлійсько-французькими товарами. А тимчасом большевицькі аґенти не спали і робили своє діло, і праця їх не могла не мати успіху.

Почалось у Севастополі. Панцирник „Мірабо" та „Жан Барт" викинули червоні прапори. „Мірабо" наїхав на підводну скелю і затонув аж до половини щогли. Портові робітники не хотіли взятись за піднятє корабля, аж доки не будуть задоволені їх полїтичні домаганя. Кількох із робітників розстріляно, а тодї почав ся ґенеральний страйк. Большевики роздали страйкуючим 60 міліонів рублів. До страйкуючих приєднались також французькі матрози і утворили озброєні відділи, які оперували потім в Кримі й Одесї.

В Одесї почали ся 11. березня на головному базарі заколоти з причини дорожнечі харчових продуктів. Щоби задавити їх, вислано французький відділ з кулеметами. Почала ся перестрілка. На поміч Французам прийшли Греки. Та обидва відділи потерпіли невдачу і мусіли повернутись назад. Рівночасно почав ся з усїх сторін наступ армії Грегорієва на місто. В Одесї було тоді біля 1.800 Французів, однак вони в більшости покинули збрую. Оборонялись тільки російські добровольці, яких було 2.000 (з сього числа 1.700 офіцирів). Бої тривали 48 годин. В містї почала ся паніка та втеча на французькі кораблї. За одно місце на кораблї брали Французи по 80 франків (франк=10 руб.), за чоловіка.

З Одеси поширились події дальше. В Херсоні збунтував ся 21. полк кольоніяльних війск та 56. полк піхоти. Інжинірні війска перейшли з усіми матеріялами, обозами та збруєю до повстанців. В Севастополі французький склад знарядів та казарма з французькими жовнірами вилетіли в повітре. Великий міст біля Севастополя зірвано, залізничники застрайкували. Між французькими моряками, що повстали проти уряду та тими, які лишились вірними, почали ся бої.

З великим трудом удало ся французькій команді покинути беріг України. Та події сим не скінчились, бо як розказують очевидці, панцирники „Франце" та „Джустіс" викинули в Царгороді червоні прапори.

Дискусія у французькій палаті з приводу подій на півдні України була великим пораженем Клеманса і Пішона та їх русофільських „обєдінительних" плянів. Депутати Керґезе, Ляфонт, Менїє та инші сильно атакували правительство за його полїтику і за становище його проти України і домагались невмішуваня в російські справи, бо найкрасше буде, коли сї справи вияснять ся самі, без чужих, сторонних впливів.

(З віденського тижневника „Воля").

ЗБИРАЙТЕ І СКЛАДАЙТЕ ЖЕРТВИ НА 100.000-НИЙ ФОНД ОБОРОНИ ГАЛИЧИНИ.

ВІДОЗВА
ДО УКРАЇНЦІВ І УКРАЇНОК З ПЛОТИЧІ ВЕЛИКОЇ, ПОВІТ БЕРЕЖАНИ, ГАЛИЧИНА.

Запомоговий комітет для села Плотичі великої в Ню Йорку взиває всіх плотицьких громадян, аби в неділю, дня 7. вересня б. р., о 3-тій годині пополудни, зійшли ся на мітінґ до дому Андр. Свитака, 334 E. 9th St., New York City.

Дорогі Громадяни! В імени тих бідних вдів і сиріт відзиваємо ся до Вас всіх, проживаючих тут в Америці: Чи Ви не відчуваєте того горя, яке потерпіли наші родини в ріднім краю, а найгірше може в нашім селі, котре переходило з рук до рук кілька разів? Що не знищила російська армія, то решту зрабувала варварська, зьвірська орда польська. Ми тут не відчуваємо того горя так, як наші родини, котрі вже потратили богато своїх членів. А для тих, що остали ся, чи ми маємо дати їм загинути? Чи вони не чекають і не надіють ся від нас помочи? Таж вони всю надію на нас покладають. Вони виглядають помочи від нас; вони своїми гадками все коло нас бувають; вони знають, що нам тут в Америці ніяке горе не заглядало в очи так, як їм. Вони числять на наші сили. Може би вони давно вже просили нас і благали, але не можуть, бо не мають спромоги до нас відозватись.

А чи ми не маємо обовязку їх поратувати? Як ми їх не поратуємо, то пан, Лях певно сего не зробить!

А ми собі тут байдужно жиємо. Нас тут є около сто пятьдесять осіб. Як би ми всі дали лиш по доляровії що місяця, то поміркуйте, яка би то була поміч! Але де Ви є? Всего 20 осіб до сего часу ще не забули, що вони родом з Плотичі; а де решта? Ой, щоб нам колись наші земляки не нагадали нашої байдужности і не спитали, де ми були в той час, коли вони ті всі невигоди за нас терпіли. Знаємо, що кождий чи кожда свою родину буде ратувати. Добре. А хто тих поратує, котрі не мають тут нікого? Що та бідна вдова пічне з дрібними сиротами? А може ще й муж каліка повернув до дому...

А знаєте Ви, що може скорше Вам слези очи заллють, як хто з нас отримає лист від рідні, ніж ті стрічки буде читати...

Тож не відтягайте ся, а спішіть з помочию всі як один. Даймо їм поміч тогди, коли вони там її потребують.

Але ми тут мусимо бути приготовані. Спішіть всі як пчоли до улия підчас дощу, а коли наші рідні будуть знати і видіти наші щирі серця, то певно будуть нам вдячні, доки будуть жити, а нам милійше колись буде їм в очи споглянути. А коли відмовимо ся, то будемо ворогами для них. Не дай Боже, щоб до того прийшло! Від нас всіх, що тут єсьмо, се залежить. Ми можемо богато помочи; лиш не одиниці, але всіх взиваємо, хто до того належить.

ЗА КОМІТЕТ:
Антін Нагребецький, предс.
Андрій Свитак, касієр.
Теодор Ґулька, секретар.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читане веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок до друкарні „Свободи".

ПОДЯКИ.

Я низше підписаний, член 6-го відділу У. Н. Союза в Гестінґс он Гудсон, Н. Й., складаю сердечну подяку У. Н. Союзови за ласкавий дар 25 долярів, який я дістав з фонду убогих У. Н. Союза. Честь і слава нашій славній запомоговій орґанізації! Най живе Український Народний Союз! — **І. Палиця.**

Я, низше підписаний складаю сердечну подяку Головному Урядови У. Н. Союза за уділене мені запомоги з фонду убогих в сумі 50 долярів. Мені ногу зломало 16. цьвітня 1918 р. і забрали мене до шпиталю, де я перележав кілька місяців, але і до сього часу ані ходити ані робити не можу. По 16 місяцях мушу піддати ся другій операції, бо доктори вислідили, що кість не на своїм місци, тільки одна поза другу пійшла. Операція відбудеть ся 29. с.м. 5 дітий до виживленя, шпиталь, операцію і доктора оплатити, 16 місяців не робити — ані помислити не можу, що тепер зі мною станеть ся. — **Антін Демкович**, член 165-го відділу У. Н. Союза, в Шікаґо, Ілл.

ДО УКРАЇНЦІВ З СЕЛА ПІДГОРОДИЩА, ПОВ. БІБРКА, ҐАЛИЧИНА.

Тимчасовий комітет просить всіх товаришів і товаришок з села Підгородища помогти свому рідному селови і прибути в суботу, 6. вересня с. р., о годині 8-мій вечер, на збори, які відбудуть ся в домі під числом 224 Іст 3-та ул. в Ню Йорку. Доси ми вже маємо в касі $120.50, які жертвували 18 осіб з нашого рідного села.

ЗА КОМІТЕТ:
Василь Цьвіґун, Петро Мелета, Стефан Царик, Теодозія Войтович.

ДО УКРАЇНЦІВ В МІКІЗ РАКС, ПА., І ОКОЛИЦИ.

Дорогі Братя і Сестри! Майже в кождій місцевости наш український нарід устроює віча і маніфестації, шле протести до Вашінґтону і до Парижа і протестує проти наших ворогів Ляхів, котрі загарбали наші українські землї та хотять наш нарід стиснути і здавити так, аби і слїд по нїм загинув. Але їм се не вдасть ся! Хоч вони в Галичинї вимордували немало наших провідників і патріотів, то ще лишить ся богато таких, котрі зуміють постояти за свої права. „Не тїш ся, Ляше! Сотка поляже, тисяч натомісць стане до борби".

Приходить час, український народе, покинути всі партійні політики, злучити всі свої сили і стати всім разом до боротьби проти Ляхів, котрі безправно забрали українські землї. Тож кличемо до Тебе, народе український з Мікіз Ракс і з поблизших та дальших околиць: **Приходи на віче, яке відбудеть ся в слїдуючу неділю, 7. вересня, в 2-гій годині пополудни.** Віче скликають Українські Січовики в Укр. Нар. Домі. Приходіть всі як один!

Стефан Олїйник.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

АВОКА, ПА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 326, повідомляє всіх своїх членів, що квартальний мітінґ відбудеть ся дня 14. вересня о годині 2.30 пополудни. Котрий член не явить ся на мітінґу на час, заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. Будеть ся приймати нових членів до братства за половину вступного, а до У. Н. Союза після статута. — Я. Слюсар, предс.; І. Соколовський, секр.; Й. Лясковський, кас.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. Тов. ім. Т. Шевченка повідомляє своїх членів, що мітінґ відбудеть ся в суботу, 6. вересня, о годині 6.30 вечер, під ч. 435 Мейн стр. Будеть ся приймати нових членів після статута. — П. Похмурський.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Бр. Рождества Пресв. Богородиці, від. 259, в Савт Сайд Шікаґо, повідомляє всіх своїх членів, що триквартальний мітінґ відбудеть ся в неділю, 7. вересня с. р., в гали Девіс Сквер Парку. Початок точно о годині 2.30 пополудни. На сей мітінґ обовязково кождий член повинен явити ся, бо є богато справ до полагодженя. Довгуючі члени повинні перед або на мітінґу вирівнати свої залеглости, бо в противнім случаю будуть суспендовані. Котрий з членів не появить ся на сей мітінґ і не заплатить своєї вкладки, буде караний після статута. Рівночасно повідомляєть ся всіх членів, що з причини кількох дурисьвітів, котрі просили ся, що заплатять пізнїйше, а инакше думали і тимсамим обдурили своїх братів чорноробів, відтепер братство рішило більше і найлучшому членови не вірити, але з кождим членом поступити після статута У. Н. Союза, а порядок раз на все мусить запровадити ся. — Е. Скородинський, секр. фін.

ВУДЛОН, ПА. Бр. св. Николая, від. 120, подає до відома отсе: 1. Ухвалено було на попереднім мітінґу, що кождий член, котрий не заплатить своєї місячної вкладки одного місяця, буде на другий місяць суспендований; а коли виплатить свою належитість на третий місяць, то буде принятий наново без жадного вступного — але коли би хорував в тих трох місяцях, в котрих він довгував до братства, то не має права до запомоги. 2. Братство купило український прапор і буде його посьвячати в неділю, 7. вересня, на Службі Божій, о годині 11.30 перед полуднем. Кождий член, належачий до сего відділу, має явити ся в гали парохіяльній о годині 10.30 перед полуднем. Неявивший ся член заплатить $1.00 кари, а урядник $5.00. — Ю. Созанський, предс.; Н. Деленко, кас.; Т. Яніцький, секр.

МАЙНЕРСВІЛ, ПА. Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 126, повідомляє своїх членів, що надзвичайний мітінґ відбудеть ся 7. вересня в церковній гали при Фронт улици. Просить ся всіх місцевих і позамісцевих членів, аби всі явили ся, бо є важні справи до полагодженя. Неприсутний член заплатить 50 цнт. кари, а урядник $1.00. — Д. Гнап, секр.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

за місяць серпень 1919 р.

ПРИХІД:

Від.	Заплатив	Від.	Заплатив	Від.	Заплатив	Від.	Заплатив
1.	313.32	144.	51.72	341.	49.87	371.	38.31
2.	85.19	145.	22.22	342.	76.79	373.	9.93
3.	41.71	146.	96.72	344.	13.22	379.	58.54
4.	56.92	147.	137.83	347.	16.82	380.	24.33
5.	45.49	148.	12.58	349.	31.09	381.	10.49
6.	29.12	149.	50.20	350.	57.92	384.	93.35
7.	110.53	150.	17.04	351.	24.77	385.	31.48
8.	24.36	151.	54.69	354.	33.40	388.	81.22
9.	77.35	152.	15.97	355.	28.17	391.	27.33
10.	147.39	153.	23.51	357.	27.03	392.	8.87
11.	6.63	154.	30.19	363.	66.32	393.	28.42
13.	41.84	155.	191.46	364.	50.87	396.	67.24
14.	30.33	156.	25.58	365.	50.24	400.	57.67
15.	45.47	157.	17.02	367.	56.72	401.	22.44
16.	27.34	158.	22.34	369.	86.54	402.	13.18
17.	30.41	159.	33.59	370.	92.82		
18.	81.43	160.	83.14				
19.	12.39	161.	38.48				
20.	128.88	162.	24.39				
21.	21.36	163.	22.37				
22.	47.52	164.	42.13				
23.	27.26	165.	108.15				
24.	71.80	166.	16.54				
25.	22.55	167.	20.35				
26.	28.87	168.	114.26				
27.	67.56	169.	14.90				
28.	93.63	170.	178.47				
29.	98.83	171.	42.28				
30.	27.62	172.	47.16				
31.	16.12	173.	30.79				
32.	27.15	174.	47.77				
33.	26.04	175.	60.98				
34.	70.15	176.	19.05				
35.	34.42	177.	18.54				
36.	29.08	178.	15.47				
37.	38.31	179.	164.88				
38.	182.10	180.	24.92				
39.	40.73	181.	36.01				
40.	8.24	182.	28.98				
41.	51.93	183.	31.17				
42.	70.89	184.	13.77				
43.	13.74	185.	32.90				
44.	65.88	186.	66.96				
45.	95.49	187.	25.83				
46.	30.72	188.	21.83				
47.	16.36	189.	13.01				
48.	71.61	190.	9.70				
49.	57.39	191.	41.24				
50.	13.36	192.	24.18				
51.	23.06	193.	104.65				
52.	18.33	194.	15.39				
53.	41.83	195.	28.54				
54.	28.44	196.	47.44				
55.	45.71	197.	19.75				
56.	52.56	198.	30.86				
57.	56.27	199.	12.53				
58.	36.14	200.	64.21				
59.	45.26	201.	18.18				
60.	13.00	202.	20.67				
61.	77.00	203.	41.08				
62.	62.31	204.	12.82				
63.	176.11	205.	15.93				
64.	36.58	206.	89.80				
65.	138.01	207.	39.14				
66.	55.05	208.	33.62				
67.	71.35	209.	107.23				
68.	20.68	210.	34.27				
69.	84.21	211.	61.38				
70.	191.39	212.	11.00				
71.	21.83	213.	168.73				
72.	44.40	214.	24.15				
73.	19.97	215.	34.21				
74.	25.88	217.	183.11				
75.	61.71	218.	188.24				
76.	157.54	220.	75.85				
77.	58.08	221.	200.25				
78.	99.21	223.	105.91				
80.	38.28	224.	12.71				
81.	119.17	225.	22.59				
82.	18.58	228.	37.68				
83.	67.73	229.	117.02				
84.	10.51	230.	106.38				
85.	48.48	233.	49.02				
86.	56.58	234.	136.24				
87.	57.72	235.	76.66				
88.	12.52	237.	82.83				
89.	14.80	238.	5.42				
90.	86.94	239.	142.38				
91.	123.62	241.	45.24				
92.	14.79	243.	75.34				
93.	23.06	244.	21.40				
94.	32.64	245.	75.91				
95.	40.23	246.	23.08				
96.	98.48	247.	144.58				
97.	9.43	248.	63.98				
98.	71.63	251.	47.95				
99.	117.17	254.	95.85				
100.	16.37	255.	68.44				
101.	45.05	256.	19.94				
102.	218.06	258.	26.50				
103.	93.87	259.	99.87				
104.	148.74	261.	20.47				
106.	126.30	262.	18.25				
107.	54.57	263.	24.93				
108.	49.93	271.	129.38				
109.	81.49	273.	24.72				
110.	27.39	274.	75.17				
111.	35.21	276.	192.10				
112.	139.61	277.	23.96				
113.	57.68	278.	38.82				
114.	49.31	282.	73.05				
115.	26.69	283.	61.64				
116.	14.60	286.	35.30				
117.	75.97	290.	29.16				
119.	17.08	291.	24.39				
120.	137.42	292.	80.93				
121.	14.73	293.	7.60				
122.	6.34	295.	99.74				
123.	31.31	296.	91.06				
124.	53.00	300.	253.30				
125.	24.22	301.	94.31				
126.	19.42	303.	18.35				
127.	66.53	305.	12.29				
128.	26.50	308.	63.16				
129.	13.69	314.	10.14				
130.	133.68	315.	8.24				
131.	18.36	316.	83.78				
132.	84.73	317.	37.09				
133.	158.69	318.	47.21				
134.	23.02	320.	27.48				
135.	83.22	321.	47.23				
136.	108.53	322.	27.26				
137.	44.04	323.	22.94				
138.	25.73	324.	64.89				
139.	28.80	326.	77.93				
140.	40.38	330.	92.78				
141.	20.00	332.	36.92				
142.	101.94	336.	144.17				
143.	50.50	338.	191.90				

На сплату морґечів	100.00
Сирітські части по бл. п.:	
Іван Ветхач, в. 322	900.00
Михайло Олійник, в. 380	750.00
Разом	19.596.76

РОЗХІД:

Посмертне по бл. п.:	
Марія Буць, від. 380	500.00
Дмитро Чопик, в. 106	500.00
Іван Ветхач, в. 322	1.000.00
Василь Семанчук, в. 384	1.000.00
Антін Качмар, в. 217	100.00
Іван Фіялка, в. 147	1.000.00
Мих. Олійник, в. 380	900.00
Запомоги з фонду убогих:	
Іван Теновович, в. 38	50.00
Михайло Бідун, в. 133	50.00
Іван Палиця, в. 6	25.00
Ст. Вільчинський, в. 239	50.00
Лев Данівко, в. 336	50.00
Алексій Дьорна, в. 339	50.00
Іван Фіялка, в. 147	50.00
Ст. Матлаґа, в. 65	50.00
Виплати з фонду сирітського:	
Онуфер Пікас, в. 35	500.00
Розходи адміністраційні:	
Платня головн. уряду	340.00
Платня помічника	90.00
Орґан „Свобода"	2.122.52
„Свобода" на календар на рік 1920	2.000.00
Видатки канцелярійні	212.64
Інвестиція на гіпотеку	7.500.00
Разом	18.140.16

ЗІСТАВЛЕНЄ:

Готівка з кінцем місяця липня була	136.573.56
Прихід за серпень	19.596.76
Разом	156.170.32
Розхід за серпень	18.140.16
Готівка з кінцем місяця серпня	138.030.16

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	138.030.16
Бонди	237.647.00
Морґечі	56.575.00
Реальність	19.500.00
Друкарня	22.000.00
Разом	473.752.16

Стан довжний:

Фонд посмертний	202.617.43
„ резервовий	127.451.45
„ адміністр.	28.084.12
„ убогих	10.135.33
„ конвенційний	9.294.82
„ народний	5.362.10
„ сирітський	90.806.91
Разом	473.752.16

К. Кирчів, гол. предс.;
В. Левчик, гол. касієр;
С. Ядловський, г. фін. секр.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

HELP WANTED FEMALE

ПОТРЕБА ЖЕНЩИН

ПОШУКУЮ ЖЕНЩИНИ, якаб занялась домом і трома дітьми. Діти в віці від 3-ох до 9-ть літ. Зголоситись межи 6-ою а 8-ою годиною вечер до ELKO SOKOLUK, 626 E. 5th Street, New York City. 104-09

ПОТРЕБА ДІВЧИНИ Українки понад 20 літ житя, до домашної роботи у заможної родини, котра має тільки двоє дітий. Мусить вміти добре варити і троха прати. В кожду неділю може ходити до церкви, котра є поблизько. На початок платня девять долярів тижнево. Ласкаві зголошеня слати до: PAULINE PODILCZUK, 179 Church St., Hartford, Conn. 105-07

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

(Оголошень женитьби не приймаєсь).

Де є **НАСТУНЯ ҐРИНЕЧКО,** з села Ольшаниця, повіт Ліско, Галичина. Мала перебувати в Юнгставн, Огайо. Хтоби про неї знав, або вона сама, зволить зголосити ся до: FRANK ORLOWSKIJ, 418 So. First St., Fultan, N. Y. 105-07

Пошукую своєї сестри **АННИ ДЕЦИК,** з села Копновичі, повіт Рудки. Перед трема роками перебувала в Шікаго. Хтоби о ній знав, або вона сама, зволить ласкаво зголосити ся на адресу: ANNA MAKARA, 209 Central Ave., Flushing, L.I., N.Y. 103-05

Пошукую свого швагра **ЙОСИФА ХОМІЦЬКОГО,** з села Татар, повіт Старий Самбір, Галичина. Перебував в Філядельфії, Па. Хтоби про него знав, або він сам, зволить зголосити ся до: МАРІЯ САВЧИН (замужна Даніцька), 114 Highland Ave., Chester, Pa. 103-05

Пошукую свого краяна **МИХАЙЛА ЛИТВИН,** з села Рошнів, повіт Товмач, Галичина. В 1914 році перебував в Канаді. Хтоби про него знав, або він сам, зволить зголосити ся до: MICHAEL BALICHUK, 465 Mass. St., St. Joseph, Mo. 104-06

Пошукую **ІВАНА ВОРОНУ,** з села Руда, пов. Рогатин, Гал., котрий перед місяцем десь виїхав з Нюарку. Для него є у мене три листи з краю від жінки. Просить ся переказати се йому або він сам нехай зголосить ся до: WASYL FERENC, 32 Levington St., Newark, N. J. 104-05

ПОТРІБНО. кореспондентки-тайпрайтерки, Українки. Зголошеня з поданєм условій слати до: AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE, 30 East Seventh St., New York City. 104-05

ДО ВИНАЙМУ корнеровий штор, подвійні вікна, першої кляси місце на ґросерню і бучерню, під числом 127 Van Horne St. Зголошувати ся до: MAX MORCHOWER, 372 Bramhall Ave., Jersey City, N. J. 104-05

Пошукую в дуже важній справі **ОСИПА МОЗЬОЛУКУ,** з села Перебіжна, повіт Гусятин, Галичина. Я є з сусідного села і маю лист від його жени з краю. Хтоби про него знав, або він сам, зволить зголосити ся до: JOHN HRYBOWCE, 87 N. Center St., Haselton, Ohio. 103-06

Хто з шановних читачів знає, де є **СТЕФАН СІКОРА,** з села Пітричі пов. Золочів, Галичина. Він є низького росту, грубий, круглої твари, носить коротко стрижене волосе. Послідно перебував в Акрон, Огайо. Хто про него знає і подасть мені його адресу, дістане $50.00 нагороди. Ласкаві зголошеня слати до: DANIEL WASYLISHYN, 93 N. Howard St., Akron, O. 103-05

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Американізація чужинців у Клівленді.

В Клівленді почав ся тепер сильний рух між Американцями, щоби замериканізувати усе чужинецьке населенє, яке доходить до числа 187.014, на загальне число 936.300 душ жителів міста. Американці постановили чи то примушувати, чи переконувати чужинців, що вони мусять або повинні стати горожанами сеї держави, коли хочуть користати з її благодатий. Для чужинців будуть незабаром отворені вечірні школи, буде їх около 100, і там кождий, що не вміє англійської мови, буде мусів побирати науку, або в противнім разі має винести ся з міста. Кажуть, що найлекшим способом американізованя чужинців є дати їм можність навчити ся англійської мови, а вони опісля будуть самі старати ся перебирати до себе американські ідеали.

До помочи американізаційним товариствам станули всі фабрики і робітні. Вже тепер, хто в Клівленд хоче дістати якунебудь роботу його питають, чи він є горожанином, або чи вибрав перші натуралізаційні папери, а коли не зробив ні першого ні другого, то питають чому. Хто є горожанином або має перші папери, той скорше і лекше дістає роботу, а инші мусять чекати часами дуже довго, аби можна щонебудь доброго дістати. Обчислено, що під теперішну пору чужинці в Клівленді є в такій скількости:

Поляки	48.525
Чехи	46.296
Юґославяни	25.681
Італійці	23.130
Словаки	20.977
Німці	8.300
Українці	8.000
Литовці	5.640
Мадяри	3.628
Румуни	2.456

Винайшов бездротний телефон.

Др. Лі де Форест, в Нюарку, Н. Дж., винайшов бездротний телефон, який буде можна уживати для услуг на близшу і дальшу віддаль. Др. Форест зробив вже пробу з новим винаходом. Він телефонував з Вестчестер, Н. Й., до міста Ню Йорку і перша проба випала дуже успішно. Машина нового телефону не важить більше, як 50 фунтів. Її може мати кождий в своїм домі і уживати після вподоби.

Другий Форд перебуває в Бінґгемтоні.

З усіх великих фабрикантів американських одинокий Генри Форд, дітройтський міліонер і король автомобілевий, визначив ся поступовостию. Він сам, добровільно, скорочує години праці, підносить робітникам платню, а наслідком того у його фабриках нема страйків і про страйки робітники навіть не думають. Фордова система припала до вподоби ще одному фабрикантови, іменно Джорджови Джансонови, з Бінґгемтон, Н. Й., котрий має там свої шевські варстати. У фабриках Джонсона працює 13.000 робітників, з котрими він старає ся обходитись можливо як найлюдянійше. Він уважає на се, щоби в його фабриках була санітарність; дбає про просьвіту для своїх робітників і в тій ціли позакладав вечірні школи; для дітий його робітників він побудував кілька парків з ріжними урядженями для забав; що найважнійше — він заявив недавно своїм робітникам, що старші робітники будуть від нового року побирати частину чистих доходів компанії. Джонсон дає робітникам добру платню. Ся прихильність Джонсона до своїх робітників вплинула на се, що минувшого понеділка, на Лейбор Дей, всі робітники урядили велику маніфестацію перед головною фабрикою, в часі котрої до зібраних промовив Джонсон слідуючими словами:

„Я знаю, що робітники мають силу повалити нашу теперішну політику, але я знаю, — з огляду на ваше нинішне висказане довіря — що ви сього не зробите. Ви розумієте і я розумію, що політика працьодавця і силодавця, яка стремить до одної цілі, принесе користь сій громаді, що не вдалоб ся осягнути в инший спосіб".

Нюджерзські католики проти прогібіції.

На річній конвенції католиків стейту Ню Джерзи, яка відбула ся в Елізабет, ухвалено виступити з цілою силою проти прогібіційного закона, і взагалі проти всього, що приказує нам „коли і що ми маємо їсти або пити". Конвенція висказала ся також рішучо проти жіночого рівноправства.

В Ню Йорку появив ся „Адам".

Такого дива, яке лучило ся минувшого вівтірка, Ню Йорк ще не бачив. Якийсь Грек, на імя Карло Кальвикйорк, появив ся в саме полудне нагий на Ріверсайд Драйв, при 80-тій улици, і, держачи в руці яблоко, кричав, що він є Адамом... На крик сього „Адама" звернули увагу прохожі. Встидливі женщини почали утікати, а меньше боязливі женщини і цікаві мущини стали оглядати голого дивогляда. А Грек, підскакуючи, все кричав, що він є Адамом, про котрого оповідає біблія.

Серед того замішаня надбіг поліцай. Кальвикйорк, побачивши поліцая, почав утікати. Поліцай гнав за ним через 6 бльоків і був би певно не зловив його, колиб до помочи йому не були прийшли инші. Зловивши Кальвикйорка, поліцай загорнув його у свій плащ і „патролькою" завіз до шпиталю Белвю, де його будуть слідити психіятри.

Кальвикйорк прибув до Ню Йорку з Пенсильванії, де він працював в копальни угля. Очунявшись трохи в шпитали, він жалував опісля, що не показав своєї „штуки" на долині міста, де живуть цікавійші люди. Але рівночасно зазначив, що більше не буде показувати ся без штанів на улици.

В 131-шім році житя асекурує ть ся.

„Не можна знати, що станеть ся завтра; тому я хочу приготовити ся на гірше" — сказав Іван Шел, житель Лексінґтону, Кентоки, котрому незабаром має скінчити ся 131 рік житя. Старенький Шел післав по асекураційного агента, аби забезпечити себе на случай смерти. Агент, довідавшись про вік Шела, не хотів приняти його пропозиції, аж доки заряд компанії не вискаже своєї опінії.

Школа, Ню Йорк. Школа.

Отсим подаєсь до загального відома Українців в місті Ню Йорку, що вписи дітий до Української Народної Школи при Українській Народній Громаді в Ню Йорку відбувають ся кождого дня по полудни від год. 6-тої до год. 8-мої в офісі Української Народної Громади 217 Іст 6-та ул. і тревати будуть найдальше до 13-го сего місяця.

Позаяк вписало ся вже богато дітий, длятого наука начне ся вже дня 8-го сего місяця о 5-ій годині по полудни. Рано того самого дня о год. 9-ій відбуде ся богослуженє з нагоди отвореня року шкільного.

Просить ся безуслівно самих дітий до запису не присилати, длятого, що при вписуваню подає ся деякі інформації, які конечно потрібні родичам, єсли хотять щоби сего року могли їхні діти як слід зі школи скористати. 105-106

ЗА УРЯД УКР. НАР. ШКОЛИ ПРИ У. Н. Г.

Микола Дячишин
учитель

ПОКЛИК ДО РОДИМЦІВ СЕЛА ЗВЕНИГОРОДА, ПОВІТ БІБРКА.

Отсим запрошуємо усїх Родимців та спільні народи в справі рідного села, в суботу, дня 6-го вересня в Укр. Народнім Домі, 1-ший поверх, ч. 2, 217-219 6-та улиця, Ню Йорк.

Обовязком кождого явитись.

105 КОМІТЕТ.

СПРОСТОВАНЄ.

В числї 94. часописи „Свобода", з дня 9. серпня 1919 р., появила ся брудна статя під наголовком: „Підла робота пітсбурських хуліґанів", яка була написана звісним пітсбурським дописувателем, а підписана невинними дівчатами з пітсбурського церковного хору.

В тій пустій дописи дописуватель називає Івана Ганяка хуліґаном, закидає Іванови Ганякови, що він дня 20. липня с. р. не йшов в українськім маніфестаційнім поході, а йшов сайдвоком з Поляками та, показуючи пальцем, насьмівав ся з українського хору, і при кінци каже, що український народ повинен запамятати собі І. Ганяка.

Ми, Перше Народне Українське Товариство в Пітсбурґу, в силї 120 осіб, зібрані на мітинґу дня 24. серпня с. р., протестуємо не проти підписаних невинних дівчат, а проти сего дописувателя і його підлої дописи, бо:

1. Іван Ганяк не є жадним хуліґаном.

2. Закид, що І. Ганяк не йшов в українськім маніфестаційнім поході, є чиста лож. Іван Ганяк є нашим членом і йшов в згаданім поході через цїлу дорогу разом з нашим товариством. Всї наші члени бачили його між собою.

3. Фальшивий дописуватель каже українському народови запамятати Івана Ганяка як якогось зрадника. На се ми кажемо, що Іван Ганяк більше наробив ся на поли народнім в Пітсбурґу чим дописуватель, та що його наш народ в Пітсбурґу знає як щирого українського патріота.

УРЯД ПЕРШОГО НАРОДНОГО УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА:

(Печатка). **Стефан Король,** голова. **Михаїл Дрізд,** писар. **Дмитро Василик,** касієр.

НОВІСТЬ ДЛЯ НОРТГЕМПТОН І ОКОЛИЦІ!

ТОВАРИСТВО ІМ. ШЕВЧЕНКА — устроює —

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ ЮВИЛЕЙНИЙ БАЛЬ

в пять-лїтну річницю його істнованя

ДНЯ 6-го ВЕРЕСНЯ С. Р. в гали Онущака.

Початок о годині 6-тій вечером.

На сей баль запрошуємо усї місцеві українські товариства і братства як також усїх охочих до танців.

Музика перворядна.

105 КОМІТЕТ.

КОГУС, Н. Й.

Товариство, спів.-драматичне „Бандурист" при українській гр.-кат. церкві св. Апост. Петра і Павла ВІДОГРАЄ ПРЕДСТАВЛЕНЄ

НА ВІДПУСТ ДО КИЇВА

В НЕДІЛЮ, 7. ВЕРЕСНЯ 1919

В ГАЛИ ЦЕРКОВНІЙ, 198 ОНТАРІО СТРІТ.

На се представленє рапрошуєть ся всї дооколичні місцевости. 103;105

Початок точно о 7.30 вечером.

ВСТУП 35 і 25 ЦНТ.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН.

Заходом Укр. гр.-кат. парохії св. Арх. Михаїла в Ню Гейвен, Конн. — відбуде ся —

ВЕЛИЧАВИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, 7. ВЕРЕСНЯ С. Р. в Шуцен Парку, в Ню Гейвен, Конн.

Початок точно о годині 2-ій попол.

Музика перворядна. Перекуски і напої знамениті.

Вступ для мущин 35 центів, для женщин 25 центів.

Отже запрошуємо всїх щирих Українців і Українок і инших в Ню Гейвен, Дербі, Ансонії, Сімор, Вотербурі, Шелтон, Бріджпорт, Меріден і околиці. Приходїть численно на сей пікнік, а по тяжкій тижневій праці відітхнете сьвіжим воздухом і погуляєте кілько самі хочете.

Дорогі Родимці! Приходїть численно, з забавимо ся як одна велика українська родина, а тимсамим причинитесь своїм датком для добра нашої матери Церкви. — КОМІТЕТ. 104-05